Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000485

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-03-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ від 11 травня 2026 року №563 СТ

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ляшенко Богдан Юрійович
2. Bohdan Y. Liashenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія (053 Психологія)

Дата захисту: 23-04-2026

Спеціальність за освітою: Професійна освіта. Економіст.

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12164

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.31, 15.21.41.21, 15.41.21, 15.41.31, 15.81.29

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості сформованості ціннісних орієнтацій у студентів
2. Psychological features of the formation of students' value orientations

Реферат/анотація:

1. Ляшенко Б.Ю. Психологічні особливості сформованості ціннісних орієнтацій у студентів. Кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 053 – Психологія. – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, 2026. Дисертаційна робота спрямована на вивчення теоретичних основ формування ціннісних орієнтацій студентів, емпіричного аналізу їх психологічних особливостей у різних групах (психологи, технічні та соціально-економічні спеціальності), а також на розробку і апробацію тренінгової програми для посилення сильних сторін профілю, зниження варіативності та коригування слабших показників. Об’єкт дослідження – процес формування та трансформації ціннісних орієнтацій студентів у контексті соціальних, психологічних, культурних та освітніх чинників, а також їх вплив на мотивацію, самоактуалізацію та емоційний стан. Предмет дослідження – психологічні особливості сформованості

ціннісних орієнтацій студентів-психологів у порівнянні з іншими групами, методи діагностики (опитувальники Шварца, Мехрабіана, Шострома, Рабіновича тощо). Метою дисертаційної роботи є теоретичне обґрунтування чинників формування ціннісних орієнтацій студентів, емпіричне вивчення їх профілів у різних групах, а також розробка та наукове підтвердження тренінгової програми для підвищення психологічної стійкості, мотивації та емоційного балансу з метою підготовки до професійної діяльності. У вступі обґрунтована актуальність проблеми формування ціннісних орієнтацій у студентському віці, показано зв'язок роботи з сучасними психологічними теоріями (Маслоу, Франкл, Рокич, Шварц, Бех, Максименко тощо), сформульована мета та задачі, наведено наукову новизну, практичне значення результатів, визначено особистий внесок здобувача та апробацію роботи. В першому розділі проведено теоретико-методологічний аналіз проблеми ціннісних орієнтацій студентів, розглянуто підходи гуманістичної (Маслоу, Франкл, Оллпорт, Рокич, Шварц) та психоаналітичної психології (Адлер, Фрейд, Фромм), вітчизняні концепції (Бех, Максименко), а також чинники формування (соціальні, психологічні, культурні, освітні, індивідуальні). Виокремлено особливості для студентів-психологів, такі як гуманістичні цінності (повага, толерантність, саморозвиток) та їх взаємодія з зовнішніми факторами. В другому розділі охарактеризовано психологічний інструментарій дослідження: теоретичні основи вибору методів (структурний, динамічний, аксіологічний підходи), характеристики методик (Опитувальник Шварца, Мотивація успіху та страху невдач, Методика Круглова, Шкала екзистенції, Самоактуалізаційний тест, Чотирьохмодальний емоційний опитувальник, 16-факторний опитувальник Кеттелла). Наведено організацію емпіричного дослідження: вибірка (245 студентів, стратифікований відбір за віком 18–23 роки, статтю, спеціальностями), пілотажне дослідження (50 осіб), основний етап (2023–2025 рр.), методи аналізу (описова статистика, кореляційний, факторний, t-тест, ANOVA, SPSS). В третьому розділі здійснено констатацію психологічних особливостей сформованості ціннісних орієнтацій: аналіз результатів за методиками (середні значення, медіана, мода, SD, дисперсія для груп – психологи (Група 1), технічні (Група 3), соціально-економічні (Група 2)), порівняння профілів (високі показники доброзичливості, безпеки, самостійності в Групі 1), розробка та апробація 10-денної тренінгової програми (70 годин, інтегративний підхід: арт-терапія, рольові ігри, усвідомленість тощо). Оцінено зміни пре- та пост-тестування (зростання позитивних показників на 6–11%, редукція негативних на 10%, зменшення SD на 9–10%). У висновках наведено основні результати наукової роботи щодо вирішення поставлених задач дослідження.

2. Lyashenko B.Yu. Psychological features of the formation of value orientations in students. Qualification scientific work in the form of a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 053 - Psychology. - National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Kharkiv, 2026. The dissertation is aimed at studying the theoretical foundations of the formation of value orientations of students, empirical analysis of their psychological characteristics in different groups (psychologists, technical and socio-economic specialties), as well as at developing and testing a training program to strengthen the strengths of the profile, reduce variability and correct weaker indicators. The object of the study is the process of formation and transformation of value orientations of students in the context of social, psychological, cultural and educational factors, as well as their impact on motivation, self-actualization and emotional state. The subject of the study is the psychological features of the formation of value orientations of psychology students in comparison with other groups, diagnostic methods (Schwarz, Mehrabian, Shostrom, Rabinovich questionnaires, etc.). The purpose of the dissertation is to theoretically substantiate the factors of the formation of value orientations of students, empirically study their profiles in different groups, as well as develop and scientifically confirm a training program to increase psychological stability, motivation and emotional balance in order to prepare for professional activity. The introduction substantiates the relevance of the problem of the formation of value orientations in student age, shows the connection of the work with modern psychological theories (Maslow, Frankl, Rokych, Schwartz, Bech, Maksymenko, etc.), formulates the goal and objectives, presents the scientific novelty, practical significance of the results, determines the personal contribution of the applicant and the approbation of the work. The first section provides a theoretical and methodological analysis of the problem of students' value orientations, considers the approaches of humanistic (Maslow, Frankl, Allport, Rokich, Schwartz) and psychoanalytic psychology (Adler, Freud,

Fromm), domestic concepts (Beh, Maksymenko), as well as forming factors (social, psychological, cultural, educational, individual). Features for psychology students are highlighted, such as humanistic values (respect, tolerance, self-development) and their interaction with external factors. The second section describes the psychological tools of the study: theoretical foundations of the choice of methods (structural, dynamic, axiological approaches), characteristics of the methods (Schwartz Questionnaire, Motivation for Success and Fear of Failure, Kruglov Methodology, Existence Scale, Self-Actualization Test, Four-Modal Emotional Questionnaire, Cattell's 16-Factor Questionnaire). The organization of the empirical study is presented: sample (245 students, stratified selection by age 18–23 years, gender, specialties), pilot study (50 people), main stage (2023–2025), analysis methods (descriptive statistics, correlation, factor, t-test, ANOVA, SPSS). In the third section, the psychological features of the formation of value orientations are stated: analysis of results by methods (mean values, median, mode, SD, variance for groups - psychologists (Group 1), technical (Group 3), socio-economic (Group 2)), comparison of profiles (high indicators of friendliness, security, independence in Group 1), development and testing of a 10-day training program (70 hours, integrative approach: art therapy, role-playing games, awareness, etc.). Pre- and post-testing changes were assessed (increase in positive indicators by 6–11%, reduction in negative indicators by 10%, decrease in SD by 9–10%). The conclusions present the main results of scientific work on solving the research tasks.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ляшенко Б. Порівняльний аналіз рис особистоті та ціннісних орієнтацій студентів: результати за 16-факторним опитувальником кеттелла та методикою Шварца. Наукові інновації та передові технології. 2026. № 1(53). URL: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-1(53)-1890-1900
- Ляшенко Б. Ю., Штученко І. Є. Порівняльний аналіз ціннісних орієнтацій і мотивації досягнення у студентських групах, результати за методиками шварца та мехрабіана. Гуманітарний форум. 2025. Т. 3, № 2. С. 86–93. URL: https://doi.org/10.60022/3(2)-11-gf
- Ляшенко Б. Ю., Білоконенко Г. В., Бєляєва Н. Є. Цінності як фактор особистісної трансформації: психологічний і соціологічний підходи. Гу-манітарний форум. 2025. Т. 3, № 1. URL: https://doi.org/10.60022/3(1)-6gf
- Ляшенко Б., Білоконенко Г., Бєляєва Н. Трансформація особистості в умовах соціальних змін та роль цінностей у формуванні ідентичності. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 7(47). URL: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7(47)-1279-1289
- Ляшенко Б., Бєляєва Н. Особливості впливу академічної саморегуляція на розвиток когнітивних навичок у здобувачів вищої освіти. Наукові перспективи (Naukovì perspektivi). 2024. № 6(48). URL: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-6(48)-921-930
- Bieliaieva N. Y., Liashenko B. Y. Social and psychological determinants of successful performance of commercial organization employees. Habitus. 2024. No. 62. P. 191–195. URL: https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.62.34
- Bohdan Z. B., Liashenko B. Y. Theoretical aspects of transformation of the value sphere of the personality under the influence of a problemogenic situation. Habitus. 2023. No. 52. P. 217–220. URL: https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.52.36

- Богдан Ж. Б., Ляшенко Б. Ю., Бєляєва Н. Є. Дослідження психоемоційних станів та трансформацій ціннісної сфери особистості на деокупованих територіях. Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія Психологічні науки. 2023. № 2(3). С. 6–13. URL: https://doi.org/10.31558/2786-8745.2023.2(3).1
- Ляшенко Б., Штученко І. Трансформаційна гра як засіб впливу на ціннісні орієнтації студентів. Сучасна вища освіта: досягнення, виклики та перспективи розвитку в умовах невизначеності : збірник матеріалів II міжнародної науково-практичної конференції (04–05 жовтня 2024 р.). Запоріжжя – Мелітополь, 2024. С. 221–225.
- Бєляєва Н. Є., Ляшенко Б. Ю. Мотивація та особливості когнітивних навичок у здобувачів вищої освіти. Current challenges of science and education: proceedings of XII international scientific and practical conference. Berlin, Germany, 2024. С. 211–214.
- Бєляєва Н. Є., Ляшенко Б. Ю. Гендерні особливості копінг поведінки вчителів старших класів. Science and society: modern trends in a changing world. proceedings of VIII international scientific and practical conference. 2024. С. 115–118.
- Ушакова І., Ляшенко Б., Махоніна А. Психологічні фактори прокрастинації у студентів. Exploring the digital landscape: interdisciplinary perspectives. Katowice, 2024. P. 305–320.
- Бєляєва Н. Є., Ляшенко Б. Ю. Соціально-психологічні детермінанти успішної діяльності працівників комерційних організацій. Габітус: науковий журнал з соціології та психології. 2024. Т. 62. С. 190–194.
- Бєляєва Н. Є., Ляшенко Б. Ю. Копінг-поведінка та акцентуації характеру у здобувачів вищої освіти. Scientific research: modern challenges and future prospects: proceedings of I International Scientific and Practical Conference. Munich, Germany, 2024. С. 193–197.
- Бєляєва Н. Є., Ляшенко Б. Ю. Саморегуляція та особливості емоційної стійкості працівників державної служби надзвичайних ситуацій. Global science: prospects and innovations / ред. M. L. Komarytskyy. Liverpool, 2024. С. 157–160. URL: https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/07/GLOBAL-SCIENCE-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-18-20.07.24.pdf.
- Ляшенко Б. Ю., Бєляєва Н. Є. Особливості впливу академічної саморегуляція на розвиток когнітивних навичок у здобувачів вищої освіти. Наукові перспективи. СЕРІЯ «психологія». 2024. № 6(48). С. 921–930.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Штученко Ірина Євгенівна

2. Iryna Y. Shtuchenko

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3056-4344

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кононенко Оксана Іванівна
2. Oksana I. Kononenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гога Наталія Павлівна
2. Nataliya P. Goga

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7825-2115

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти Харківський гуманітарний університет "Народна українська академія"

Код за ЄДРПОУ: 21228109

Місцезнаходження: вул. Майка Йогансена, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жванія Тарас Валеріанович

2. Taras V. Zhvaniia

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1160-6254

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Книш Анастасія Євгенівна

2. Anastasiia Y. Knysh

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0211-2535

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Підбуцька Ніна Вікторівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Підбуцька Ніна Вікторівна

Відповідальний за підготовку облікових документів — Ляшенко Богдан Юрійович

Реєстратор Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна